

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civillietas>Procedūru termiņi

Procedūru termiņi

Portugāle

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Procesuālie termiņi var būt **galīgi** (*perentório*), ja to izbeigšanās izbeidz tiesības veikt darbību, vai **atliekoši** (*dilatatório*), ja tie uz noteiktu laiku atliek iespēju veikt darbību vai brīdi, kad sākas cits termiņš.

Uz procesuālajiem termiņiem attiecas Civilprocesa kodeksa 138. līdz 143. panta noteikumi.

Procesuālo termiņu vai tiesas noteikto termiņu aprēķināšanu reglamentē Civilkodeksa 278., 279. un 296. pantā paredzētie noteikumi.

Attiecībā uz termiņiem civillietās to ilgumu un ietekmi uz tiesiskajām attiecībām reglamentē Civilkodeksa 296.–333. pants.

It īpaši noilguma termiņus (*prazos de prescrição*) un noilgumu (*prazos de Caducidade*) reglamentē attiecīgi Civilkodeksa 300.–327. un 328.–333. panta noteikumi.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Šajā nolūkā Portugāle paziņoja Eiropas Komisijai par šādām svētku dienām:

1. janvāris, 7. aprīlis (Lielā Piektdiena); 9. aprīlis (Pirmās Lieldienas); 25. aprīlis, 1. maijs, 8. jūnijs (Kristus Vissvētākās Miesas un Asins svētki); 10. jūnijs, 15. augusts, 5. oktobris, 1. novembris, 1., 8. un 25. decembris.

Komisija publicēja šo sarakstu Eiropas Savienības *Oficiālajā Vēstnesī* Nr. 2023/C 39/07, kas pieejams [šeit](#).

Dalībvalstis katru gadu iesniedz šo sarakstu Komisijai. Dažas valsts svētku dienas ir mainīgas un ne vienmēr sakrīt ar iepriekš norādīto datumu.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Portugāles civilprocesa tiesību akti parasti paredz, ka tad, ja nav īpašu noteikumu, pusēm ir 10 dienu termiņš, lai pieprasītu tiesai veikt kādu darbību vai sāktu tiesvedību, iesniegtu prasību par spēkā neesamību vai blakusprasību, vai izmantotu jebkādas citas procesuālas tiesības; desmit dienu termiņš pusēm ir atvēlēts arī, lai atbildētu uz otras puses prasību (Civilprocesa kodeksa 149. pants).

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Parasti termiņu jebkuras atbildes sniegšanai vienmēr sāk skaitīt, kad tiek izsniegts attiecīgais dokuments (Civilprocesa kodeksa 149. panta 2. punkts).

Tiesvedības laikā dokumentus izsniedz pušu likumīgajiem pārstāvjiem.

Ja izsniegšanas nolūks ir uzaicināt pusi ierasties tiesā personīgi, dokumentu izsniedz ne tikai pārstāvim, bet paziņojumu ar ierakstītu pasta sūtījumu nosūta arī attiecīgajai pusei, norādot ierašanās dienu, vietu un mērķi.

Izsniegšana pārstāvjiem notiek pa e-pastu (sk. 2013. gada 26. augusta Īstenošanas rīkojumu (*Portaria*) Nr. 280/13, kas ir apskatāms [šeit](#)), un datorsistēma apliecinās datumu, kurā ir notikusi izsniegšana, pieņemot, ka paziņošana ir notikusi trešajā dienā pēc izsniegšanas vai, ja šī diena nav darba diena, pirmajā darba dienā pēc tās.

Pavēsti, kas nosūtīti ierakstītā vēstulē ar apstiprinājumu par saņemšanu, "uzskata par izsniegtu personai dienā, kad parakstīts apstiprinājums par saņemšanu, turklāt tā uzskatāma par adresātam izsniegtu, pat ja apstiprinājumu par saņemšanu parakstījis trešā persona, pieņemot, ka vēstule nogādāta tieši saņēmējam, ja vien nav pierādījumu par pretējo" (Civilprocesa kodeksa 230. panta 1. punkts).

Ja pavēsti personai izsniedz ar likumīgā pārstāvja, tiesu izpildītāja vai tiesas kancelejas pārzīņa starpniecību, termiņu sāk skaitīt no dienas, kad šī persona parakstās par tās saņemšanu.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Jā. Sk. atbildi uz iepriekšējo jautājumu.

6 Ja termiņa rītējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Netiek ņemts vērā faktiskais akta, notikuma, lēmuma, pavēstes vai izsniegšanas datums (Civilkodeksa 279. panta b) punkts).

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Ja termiņš procesuālās darbības veikšanai beidzas dienā, kad tiesas ir slēgtas, termiņu pagarina līdz nākamajai darb dienai (Civilprocesa kodeksa 138. panta 2. punkts).

Tiesu brīvdienas ilgst no 22. decembra līdz 3. janvārim, no Pūpolsvētdienas līdz Otrajām Lieldienām un no 16. jūlija līdz 31. augustam.

Tiesa ar pamatotu rīkojumu un pēc lietas dalībnieku uzklaušanās var apturēt procesuālo termiņu saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 269. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņa aprēķinā saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 279. panta b) punktu nav iekļauta ne diena (ne stunda, ja termiņš ir izteikts stundās), kurā iestāties notikums, no kura sākas termiņš.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš, kas sākas konkrētā dienā, beidzas termiņa pēdējās nedēļas, mēneša vai gada attiecīgajā dienā plkst. 24.00. Ja šādas dienas pēdējā mēnesī nav, termiņš beidzas attiecīgā mēneša pēdējā dienā (Civilkodeksa 279. panta c) punkts).

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Tā kā tiesas strādā tikai darb dienās un svētdienās un svētku dienas ir tiesu brīvdienas, termiņus, kas beidzas svētdienās vai svētku dienās, pagarina līdz pirmajai darb dienai, ja attiecīgā lieta ir jāizskata tiesā.

Aprēķinot procesuālos termiņus, ievēro noteikumu, ka tad, ja termiņš beidzas dienā, kad tiesas nestrādā, procesuālās darbības veikšanas termiņu pagarina līdz nākamajai darb dienai (Civilprocesa kodeksa 138. panta 2. punkts).

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Tiesību aktā noteikto procesuālo termiņu var pagarināt minētajā aktā noteiktos gadījumos.

Ja puses vienojas, termiņu var pagarināt vienu reizi uz tādu pašu laiku (Civilprocesa kodeksa 141. pants).

Pamatota šķēršļa gadījumā likums ļauj pagarināt termiņu (Civilprocesa kodeksa 140. pants).

Likums arī ļauj veikt darbību pirmo trīs darba dienu laikā, kas seko termiņa beigām, ar nosacījumu, ka ir apmaksāts naudas sods (skatīt Civilprocesa kodeksa 139. pantu).

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Termiņš apelācijas iesniegšanai ir 30 dienas, skaitot no lēmuma izsniegšanas dienas (Civilprocesa kodeksa 638. pants), un 15 dienas steidzamos gadījumos un gadījumos, kas noteikti Civilprocesa kodeksa [644. panta 2. punktā](#) un [677. pantā](#).

Gadījumos, kad lēmums nav paziņots, laikposmu sāk skaitīt no dienas, kurā attiecīgā persona uzzināja par lēmumu.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesību aktos noteiktos termiņus nevar saīsināt. Tomēr tiesa var noteikt datumu vai termiņu, kad iesaistītajām pusēm ir jāierodas.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Ja pavēste tiek izsniegta vietā, kas atrodas ārpus tās tiesas teritoriālās piekritības, kurā ir celta prasība, personai, kura ir uzaicināta iesniegt iebildumu rakstu, lai apstrīdētu konkrētu civilprasību, termiņu pagarina (Civilprocesa kodeksa 245. pants).

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Beidzoties obligātajam termiņam, tiesības veikt darbību vai aktu izbeidzas. Tomēr aktu var veikt ārpus termiņa gadījumos, kad bijuši pamatoti šķēršļi un, neatkarīgi no minētā, to var veikt arī pirmajās trijās darbdienās pēc termiņa, ar noteikumi, ka tūlītēji tiek samaksāts naudas sods (Civilprocesa kodeksa 139. pants).

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepilnā pusē?

Pamatotu šķēršļu gadījumos darbību var veikt pēc termiņa beigām.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 140. pantu par pamatotu šķērslu uzskata notikumu, par kuru nav vainojama puse vai tās pārstāvji vai pilnvarotie pārstāvji un kurš liedz laikus veikt attiecīgo aktu. Šādā gadījumā pusei, kas apgalvo, ka tai ir bijuši šādi pamatoti šķēršļi, nekavējoties jāiesniedz pamatojoši pierādījumi.

Neatkarīgi no pamatojošiem pierādījumiem paredzēto darbību var veikt pirmajās trijās darbdienās pēc termiņa beigām, samaksājot soda naudu, kā minēts iepriekš, un tiesa izņēmuma kārtā var nolemt, ka soda nauda ir jāsamazina vai jāatceļ, ja pastāv acīmredzamas finansiālas grūtības vai ja summa uzskatāma par acīmredzami nesamērīgu, jo īpaši lietās, kurās nav jāieceļ likumīgais pārstāvis, un ja attiecīgo aktu ir veikušas pašas puses.

Saites

[Tieslietu politikas ģenerāldirektorāts](#)

[Tieslietu administrācijas ģenerāldirektors](#)

[Civilprocesa kodekss](#)

[Civill kodekss](#)

Lapa atjaunināta: 12/12/2023

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.